

A uentio subiecti est una, & eadem, & ideo si partes subiecti ut possunt demonstrari in scientia, possit etiam demonstrari ipsum subiectum, quia partium subiectuarum, & subiecti est unum esse, & subiectum est prius intentione partibus, ut animal est prius homine. Vnde bauer uel est homo, ergo est animal, sed non contra. Et ideo si partes subiectuarum possunt demonstrari esse, etiam & subiectum, & ex destructione consequentis si subiecti non possint demonstrari esse, ergo neç partes, sed intentio principiorum non est eadem cum intentione subiecti, & partium subiectuarum, ideo non ualeat si principia in scientia demonstrantur, ergo & subiectum. Sed ita ratio nulla est, nam certum est, quod subiectum in se confidatur quo ad suum esse magis dependet suis principiis, quam à partibus subiectiis, quia habi tudo subiecti ad sua principia est habitudo essentialis causati ad causas à quibus essentialiter dependet, habitudo autem subiecti ad partes subiectuarum est habitudo ad posterius, & est causa ad causatum, unde partes subiectuarum dicuntur aduentitia respectu subiecti, sicut dicimus, quod homo accedit animali, & uniuersaliter inferiori reflectu superiori, ut dicit Aristo. Pradicamentis. & ex consequenti ex ista mirabili responsione uidetur sequi totum oppositum, quide licet, quod principia subiecti non possunt demonstrari in scientia, sed bene partes subiectuarum, quia intentione principiorum uideret esse intentione principiari, saltem consecutivæ, & à priori, quia esse principiari est ex esse principiorum. Et confirmatur per Aristo. in. 2. Post. & in. c. Philopoth. text. com., ubi dicit quod eadem uia inuestigatur si est, & quid est, quando queſtio si est terminatur à priori, patet enim quod dum diffinitor res diffinitione quid rei, quod diffinitor per sua principia, & causas, partes enim diffinitionis sumuntur à principiis quae sunt in re, id est Cōmen. in. 1. de Anima. in. com. 7. Ergo eadem est intentione principiorum, & subiecti à priori inuestigatio. Et per consequens non est alia, & alia intentione sicut à posteriori, una est intentione pars partium subiectuarum, & ipsius subiecti. Amplius fundamen tum illius opinionis est ruholum, & si partes subiectuarum possint demonstrari, posse subiectum esse, quia unum est utriusque esse, quia stat, quod aliqua sunt eadem subiecto, & tamen sunt rationes formalis diffinita, & per consequens unum sub una ratione erit notum, & sub alia ratione erit ignotum, & hoc ostenditur inquam pluribus casibus. Nam certum est, quod primus motor, prima forma, & primus finis sunt idem subiecto, ut patet. 1. Meta. com. 5. &c. unde inquiritur esse primi motoris in Philosophia, & per demon strationem inuenitur, & cognoscitur sub ratione qua prima motor, sed in Philosophia naturali, non cognoscitur sub ratione qua est prima forma, sicut idem sit primus motor, & prima forma. Amplius stat in capitulo notum esse aliquid sub ratione generis, & tamen illud erit ignotum quo ad rationem speciei, nam quis ambigit quod oblatu aliqua gema aliqui quā prius non uenerit, quod statim cognoscet illam sub ratione generis, sciet enim quod est gemma aur lapis, sed ignorabit utrum sit Topacius, aut Hyacinthus, licet in hoc idem sit in genere, & specie, & eccl̄so, potest etiam in aliquo casu contingere oppositum, uidelet, quod aliquid sit notum quādum ad rationem speciei, & quod ignotum quo ad rationem generis, nam. 7. Prīma philosophia. tex. cō. 28. Multa sunt genera proxima speciebus, quae tamen sunt ignota, quod ratione conuincit. Nā uiderem ex Equa, & Aſiſio mulum generari, nā tamen ex equa, & homine aliquid generari, quod quidem non contingit nisi quod est ex natura rei aliquod genus proximum in quo conuenit equus cum affinis, ut quo non conuenit cum homine. Et ideo ratio illa nulla est, si idem est esse partis subiectua, & subiecti, quod pars possint demonstrari in scientia, ergo & ipsum totum, puta subiectum, quia stat aliquod medium esse ad demonstrandum id quod est pars, quod tamen non demonstrabilis totum sub propria ratione propter causam asfigamat. Di tam enim quod licet idem sit esse subiecti, & partium subiectuarum, illud tamen esse poterat ratione qua est esse subiecti, esse per se notum in scientia in qua illud est subiectum.

E tamen sub ratione qua est esse partis subiectua erit igno tun. Et conformatur quia de facto ita contingit, quia certum est, quod ignis pars subiectua subiecti scientia libri de Cœlo & mundo, & tamen ignem esse demonstratur in. 4. Cœli & mundo. tex. com. 32. Nec ualeat si dicatur ad hoc, ut quisdam dicere conuenient, quod ibi non demonstratur ignem esse, sed demonstratur quod locus ignis est sursum, & ignem esse sursum non ignem esse, quia est species, seu pars subiectua. Sed ita responsio destruit iudicium Cōmen. qui quod ille est demonstratio ad speciem subiecti quod raro contingit in scientia, ubi expresse Cōmen. concedit aliquam partem subiectuam in scientia posse demonstrari demonstratione signi, licet illud raro contingat. Non igitur ex idētate esse utriusque, uidelet subiecti, & partis subiectuarum contingit quod pars non possint demonstrari in scientia tanquam ex causa per se, nam cū illa qua per se infinita de omni sint nunquam nedum raro posset accidere, quod in aliqua scientia possit demonstrari aliqua pars subiectua. Dicamus igitur Opinio p. prius limitantes allegatum Auer. authoritatem. in. 2. de Anima. com. 27. & in. 6. Meta. text. cō. 1. quod habet ueritatem, ut in pluribus, tamen quodcūq; fallit, nam sicut ea quae à natura sunt, quædam semper sunt, quædam uero sicut frequenter, ex. 2. Phy. cō. 48. Similiter propositiones naturales sunt in hac differēta, quia quædam sunt semper uere, & quædam sunt uera frequenter. Nam ex eo quod res est, aut non est redditur oratio uera, aut falsa, unde quando contingit quod partes subiectua sunt per se notae in scientia, tunc non est demonstrari, & tunc idem est iudicium in hoc de partibus, & de subiecto. Si autem contingat partes subiectuarum ignes estesse, & scientia illa habet medium per quod posit illas demonstrari, tunc in illa scientia possunt demonstrari, sed quia raro hoc contingit, & denominatio sit à superabundanti, inde Auer. dixit species subiecti non posse demonstrari meo iudicio. Et ne uideamus dicere ista gratis, adducit auctoritatem Cōmen. in. 2. de Anima, nam posse aquam dixerat in com. 27. quod artifex non possit demonstrare subiectum, neç species subiecti, limitans dictum suum, deinde in principio com. 29. inquit, quia uult ponere hic numerū stirarum virtutum secundum quod artifex ponit subiecta sua artis, non uult ponere nisi illud quod est manifestum per se, & dimittit illa, quae nō sunt manifesta, donec perfueretur de eius. ut patet quod multæ uirtutes, seu potentiae ait sunt qui in libro de Anima demonstrantur esse, sicut est esse sensus communis, & esse intellectus agens, & ista est ueritas. Sed tunc est alia ardua difficultas in via Auer. propter quid est, cum subiecta separata sunt principia subiecti Meta. quod est ens in quantum ens, & secundum Auer. in. 2. Phyti. com. 22. & 26. principia subiecti possunt demonstrari in scientia demonstratio signi, quare igitur in scientia Diuina substantiae abstractae non demonstrantur. Ad hoc omnes ante mea tempora quos ego uiderim dixerunt quod hoc ideo cont ingit, quia substantia separata cum hoc quod sunt principia subiecti Meta. sunt etiam partes subiectuarum, & quia partes subiectuarum non possunt secundum Auer. demonstrari, ideo dicunt quod non possunt demonstrari. Sed ita opinio nullo pacto stare potest in via eius. Nam ratio partis subiecti diuit non arguit per se ineuitabilitatem quod aliquid in scientia non possit demonstrari, ut ex iam deductis apparuit. Tum etiam quia data ista ratione non efficit omnimoda contradictione, nec efficit simpliciter impossibile substantias abstractas possere demonstrari, sed solum ex parte qua sunt partes subiectuarum, sed non ex parte qua sunt principia, cuius oppositione substantia Cōmen. in. com. ultimo primi Phy. & in cō. 3. 8. Phy. & in com. 5. 12. Diuini. ubi uult nulo pacto scientiam Diuina habere per se medium ad demonstrandum esse substantiarum separatarum. Amplius ista opinio uides tur coedetur unum impossibile, quia uult quod aliquid sit pars subiectua, & principium respectu unius, & eiūdē subiecti quod uidetur absurdum, quia tunc idem efficit principium sui ipsius, quod est in fine abominationis, ut colligitur ex mente Philosophi. in. 2. de Anima. tex. cōmen. 27. & est autoritas etiam beati Augu. in primo de Tri. cap. 1. ubi

Theorema.

G 11

Replica.

Impag. tio.

Opinio p. prius.

Ardua dif. ficultas.

F

Opinio alio-. rum.